

IMPACT VAN HET CORONAVIRUS (COVID-19) OP DE VRIJETIJDSECONOMIE IN OVERIJSEL

ONDERZOEK DOOR KIESKOMPAS IN OPDRACHT VAN PROVINCIE OVERIJSEL
ANDRÉ KROUWEL, TOM ETIENNE, JEROEN VAN LINDERT, KYRA BOS, YORDAN KUTIYSKI

› Inhoudsopgave

• Inhoudsopgave	2
• Samenvatting	3
• Over het onderzoek.....	4
• Onderzoeksopzet	4
• Resultaten	5
• Gezondheid en risico.....	5
• Impact op de economische situatie	11
• Vakantie.....	12
• Recreatie, sport en cultuur	15
• Input op de maatregelen	20

› Samenvatting

Ongeveer de helft van de Overijsselaars vindt het coronavirus niet (meer) bedreigend voor de eigen lichamelijke gezondheid of die van hun vrienden. Een derde vindt het wel nog bedreigend voor familieleden. Het virus wordt als minder bedreigend voor de psychologische gezondheid als voor de lichamelijke gezondheid gezien. Hoewel een meerderheid van de Overijsselaars aangeeft geen last te hebben van negatieve gevoelens, door corona, zoals irritatie, uitzichtloosheid of stress, zegt meer dan een vijfde daar wel last van te ondervinden. Jongeren vinden het virus minder bedreigend voor hun lichamelijke gezondheid, maar ervaren deze negatieve gevoelens wel vaker. Bij ouderen is dat precies omgekeerd. Meer dan de helft van de Overijsselaars geeft aan dat ze sinds de corona-uitbraak veel nieuwe initiatieven zien ontstaan en 4 op 10 geeft aan dat mensen elkaar meer helpen dan voorheen. Vier op vijf denkt niet dat het virus snel zal verdwijnen, maar slechts 1 op 5 is bang dat er een tweede golf zal komen.

Een groot deel van de Overijsselaars vindt het coronavirus (heel erg) bedreigend voor de economische situatie in de wereld en in Nederland (73%). Daarentegen geeft 7 op de 10 aan het coronavirus (helemaal) niet bedreigend te vinden voor de eigen inkomsten. We vroegen Overijsselaars om op een schaal van 0 tot 100 aan te geven wat voor hen zwaarder weegt: het beperken van het aantal besmettingen (0) óf het beperken van het verlies van banen en inkomen (100). Zo'n 10% van de Overijsselaars heeft aangegeven dat het precies even zwaar zou moeten wegen (score=50), 43% vindt het beperken van het aantal besmetting zwaarder wegen (score <50), en iets minder dan de helft het beperken van het verlies van banen en inkomens (score >50). Gemiddeld wordt een score van 51 gegeven.

De impact van het coronavirus op de (vakantie)plannen van Overijsselaars is evenwel groot. Zo zegt meer dan de helft van de Overijsselaars dat zijn/haar vakantieplannen voor deze zomer door de corona-uitbraak gewijzigd zijn. Voor 4 op 10 Overijsselaars bleven hun plannen evenwel hetzelfde. Ongeveer een derde van de Overijsselaars is deze zomer niet van plan op vakantie te gaan, en iets meer dan een kwart zal in Nederland op vakantie gaan. Van diegenen die de door de corona-uitbraak hun plannen gewijzigd hebben, zou bijna twee derde naar een land elders in Europa gegaan zijn. De voornaamste reden om niet op vakantie te gaan is dat men zich door het coronavirus te beperkt zou voelen in het ondernemen van activiteiten op vakantie.

Een meerderheid van de Overijsselaars geeft aan activiteiten en uitjes van voor de corona-uitbraak te missen. Restaurants en terrasjes worden het meest gemist. Allerlei activiteiten zullen minder uitgevoerd worden deze zomer, met uitzondering van bezoek aan een natuurgebied. Festivals, concerten en attractieparken worden het vaakst genoemd als plekken waar Overijsselaars deze zomer niet heen zullen gaan. Terrassen, restaurants, cafés of sportkantine en religieuze of spirituele bijeenkomsten zullen het meest minder vaak bezocht worden. De angst voor besmetting is het grootst bij deelname of bezoeken van een festival, concert, religieuze of spirituele bijeenkomst, theater of sportevenement. Het minste zorgen maken Overijsselaars zich bij het bezoeken van een natuurgebied of bibliotheek.

Bijna 8 op de 10 Overijsselaars zegt deze zomer grote groepen mensen te blijven vermijden. Zes op de tien zegt maar met een beperkt aantal mensen af te spreken. Overijsselaars zeggen dat zowel bezoekers als bestemmingen verantwoordelijkheid dragen om verspreiding van het virus tegen te gaan. Sinds de versoepelingen van de maatregelen geeft men voornamelijk aan weer vaker met mensen af te spreken en weer vaker op restaurant gaan.

Tenslotte vroegen we aan Overijsselaars welke maatregelen de overheid kan nemen inzake het coronavirus. Hoewel een minderheid aangeeft het allemaal wat overdreven te vinden, wordt vooral gezegd belang te hechten aan handhaving van de maatregelen en de anderhalve meter-richtlijn. Er is wel draagvlak voor kleinere evenementen, maar nog niet voor grote evenementen met veel bezoekers.

› Over het onderzoek

Bij het onderzoeksinstituut Kieskompas brengen we politieke opinies en maatschappelijke trends in beeld. Dat doen we onder andere via panelonderzoek en met behulp van online tools. Zo helpen we wetenschappelijk en onafhankelijk onderzoek vooruit. Kieskompas wordt gevormd door een groep betrokken, enthousiaste wetenschappers die betrouwbare informatie leveren aan kiezers en besluitvormers.

De uitbraak van het coronavirus heeft grote impact op ons dagelijkse leven. School, werk, sport, familie; alles loopt op dit moment even voor iedereen anders. Provincie Overijssel heeft Kieskompas gevraagd om onderzoek te doen naar de impact van het coronavirus (COVID-19) op Overijsselaars en in het bijzonder op de Overijsselse vrijetijdseconomie en op de zomerplannen van Overijsselaars. Hierbij wordt ook de vergelijking met Nederlandse cijfers gemaakt, en af toe ook met de cijfers van een gelijkaardig onderzoek van Kieskompas in Gelderland. Dat laatste vond evenwel plaats van 19 tot 25 juni. De uitkomsten helpen de Provincie Overijssel na te denken over de impact van de corona-crisis op het persoonlijke leven van de Overijsselaars en worden gebruikt om Overijsselaars zo goed mogelijk door deze periode te helpen.

› Onderzoekopzet

Het onderzoek is op 2 juli onder het Overijssel-panel (zo'n 7.000 mensen) en een nationaal benchmark-panel (zo'n 10.000 mensen) verspreid. Op zaterdagochtend 11 juli hadden 2.512 mensen het onderzoek volledig ingevuld, waarvan 1.478 mensen uit de provincie Overijssel (antwoordratio van 21%). Om de oververtegenwoordiging van Overijssel in het nationale benchmark tegen te gaan zijn de nationale respondenten gesubsampled. Dit leidde tot een selectie van 803 respondenten.

Om de resultaten generaliseerbaar voor inwoners van Nederland en Overijssel (18+) te maken, voert Kieskompas een multidimensionele post-stratificatie en iteratieve proportional fitting-weging uit op de resultaten van het onderzoek. De resultaten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, geografische spreiding/provincie en stemgedrag om de data ten aanzien van deze variabelen (binnen de gebruikte categorieën) representatief te maken. Deze representativiteit trekt zich door naar variabelen en categorieën waarop niet gewogen is, maar zal mogelijks niet volledig corrigeren. Een perfecte afspiegeling van de bevolking is in de praktijk niet te realiseren, maar de uitkomsten van dit onderzoek geven een goed beeld van de opinies van de inwoners van Overijssel en Nederland.

Er wordt gewogen met een zogenaamde joint distribution (bron: Gouden Standaard van CBS) van:

- › Leeftijd (4 categorieën)
- › Opleiding (3 categorieën)
- › Geslacht (2 categorieën)
- › Voor het Nederlandse ijkpunt zijn ook de 12 provincies hierin opgenomen.

In Overijssel wordt bijkomend gewogen met een joint distribution (bron: Gouden Standaard van CBS) op basis van geografische spreiding:

- › West-Overijssel vs. Twente
- › 5 grote steden vs. landelijke gemeenten

Vervolgens zijn zowel de nationale als de Overijsselse data gewogen op basis van de provinciale verkiezingsresultaten van de Tweede Kamerverkiezingen 2017 (bron: verkiezingsuitslagen.nl van de Kiesraad). Hierbij wordt elke zetelende partij afzonderlijk gewogen, net als alle andere partijen samen, blanco-stemmers en niet-stemmers. Inwoners die ouder dan 18 jaar zijn, maar bij de vorige Tweede Kamerverkiezingen niet mochten stemmen, worden afzonderlijk gewogen. Ten slotte worden de toegekende gewichten getrimd op het 99,5e percentiel.

Resultaten

In de volgende hoofdstukken worden de resultaten van het Overijsselse onderzoek besproken inzake:

- › Gezondheid en risico
- › Impact op de economische situatie
- › Vakantie
- › Recreatie, sport en cultuur

Gezondheid en risico

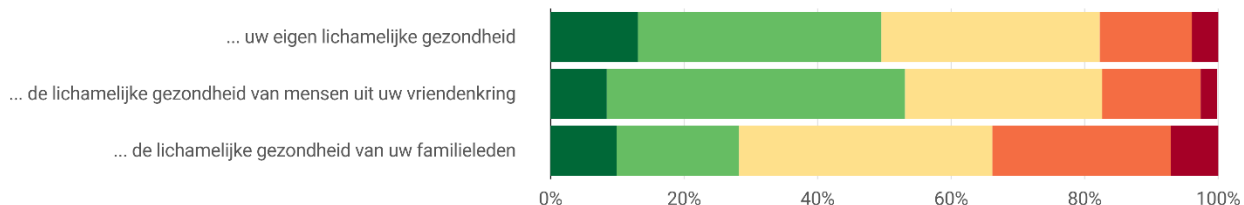
De helft van de Overijsselaars vindt het coronavirus **(helemaal) niet bedreigend voor de eigen lichamelijke gezondheid óf voor de lichamelijke gezondheid van mensen uit de eigen vriendenkring**. Het coronavirus wordt redelijk vaak als (heel erg) **bedreigend ervaren voor de gezondheid van familieleden** in Overijssel. Een kleine groep (4%) Overijsselaars ervaart het coronavirus als een ernstige bedreiging voor de eigen gezondheid.

In hoeverre vindt u het coronavirus (COVID-19) bedreigend voor...

Overijsselse resultaten

■ Helemaal niet bedreigend ■ Niet zo bedreigend ■ Een beetje bedreigend ■ Bedreigend ■ Heel erg bedreigend

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

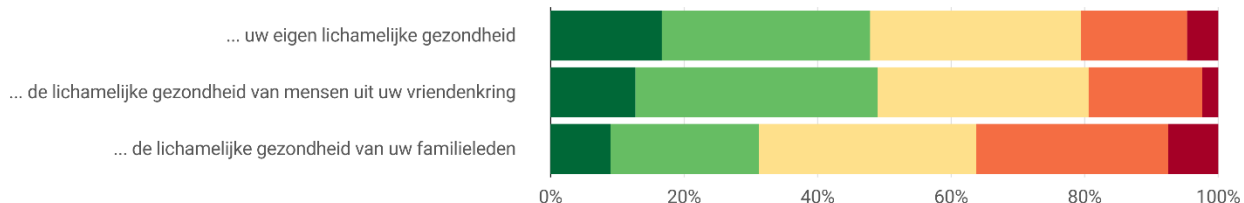
Daarmee vinden Overijsselaars het virus ongeveer even bedreigend als Nederlanders in het algemeen. In Gelderland vonden een tweetal weken eerder minder mensen het virus (helemaal) niet bedreigend. Daar wordt overigens het virus steeds als minder bedreigend voor de eigen lichamelijke gezondheid gevonden dan voor de lichamelijke gezondheid van vrienden en familie.

In hoeverre vindt u het coronavirus (COVID-19) bedreigend voor...

Nederlandse resultaten

■ Helemaal niet bedreigend ■ Niet zo bedreigend ■ Een beetje bedreigend ■ Bedreigend ■ Heel erg bedreigend

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Jongeren, praktisch opgeleiden, Overijsselaars die hun eigen gezondheid (zeer) goed noemen en zij die niet in een van de 5 grote steden wonen, ervaren het coronavirus als minder bedreigend voor de eigen gezondheid dan andere groepen.

In hoeverre vindt u het coronavirus (COVID-19) bedreigend voor uw eigen lichamelijke gezondheid?					
	<i>Helemaal niet bedreigend</i>	<i>Niet zo bedreigend</i>	<i>Een beetje bedreigend</i>	<i>Bedreigend</i>	<i>Heel erg bedreigend</i>
Leeftijd					
18-34	23%	44%	19%	15%	-
35-49	5%	48%	29%	10%	8%
50-64	12%	29%	40%	16%	3%
65+	11%	26%	43%	15%	5%
Gezondheid					
Zeer goed	33%	36%	24%	6%	1%
Goed	12%	42%	31%	12%	2%
Gaat wel	5%	20%	43%	22%	10%
Slecht	2%	13%	46%	33%	6%
Zeer slecht	-	-	17%	17%	67%
Geslacht					
Man	14%	39%	33%	10%	4%
Vrouw	12%	34%	32%	18%	4%
Opleiding					
Lager-opgeleid	23%	29%	34%	8%	7%
Middel-opgeleid	10%	39%	33%	15%	3%
Hoog-opgeleid	9%	40%	31%	18%	3%
Stedelijkheid					
Stedelijk	10%	38%	35%	15%	3%
Landelijk	16%	35%	31%	13%	5%
Totaal Overijssel	13%	37%	33%	14%	4%

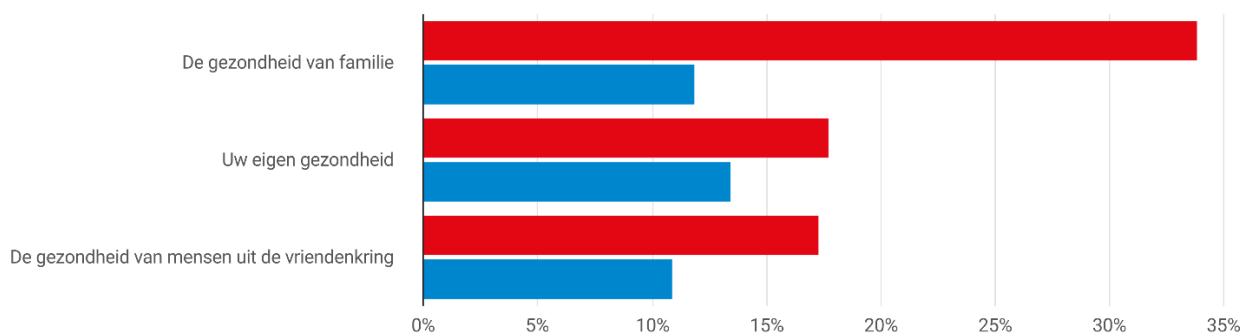
Sinds de vorige meting, die plaatsvond tussen 18 en 26 juni 2020, lijkt de ervaren dreiging voor de lichamelijke gezondheid niet erg gezakt. De ervaren dreiging voor de psychische gezondheid wel; voor de eigen psychische gezondheid zei toen nog 18% het coronavirus (heel erg) bedreigend te vinden. Dat is in deze meting slechts 13% meer. Het coronavirus wordt bovendien door Overijsselaars zowel voor hun eigen psychische gezondheid, als voor die van hun familieleden en vrienden als minder bedreigend ervaren dan voor de lichamelijke gezondheid. Dat patroon zien we ook in het Nederlandse ijkpunt terug.

In hoeverre vindt u het coronavirus (COVID-19) bedreigend voor...

Som van 'bedreigend' en 'heel erg bedreigend'

Kieskompas

■ Lichamelijke gezondheid ■ Psychische gezondheid

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

Als we kijken naar de psychologische en sociale impact van het coronavirus op Overijsselaars, dan zien we dat ongeveer **een kwart van de Overijsselaars zich sinds de corona-uitbraak vaker eenzaam en gestrest**

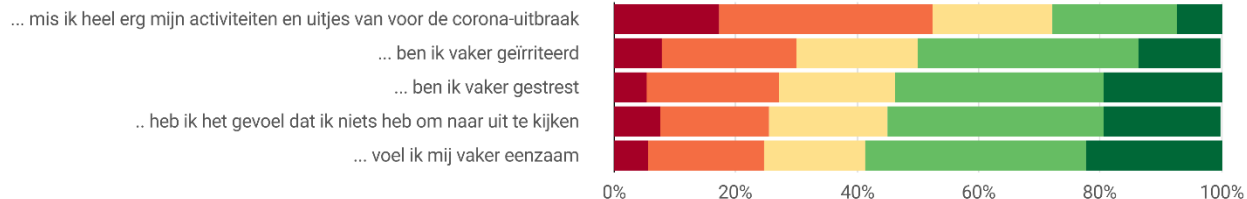
voelt of het gevoel heeft niets te hebben om naar uit te kijken. Overijsselaars zijn evenwel minder vaak gestrest en eenzaam dan Nederlanders in het algemeen. Drie op de tien geeft aan vaker geïrriteerd te zijn. Tegelijkertijd zien we dat een meerderheid van de Overijsselaars deze gevoelens niet ervaart. De psychologische en sociale impact van de corona-uitbraak wordt aldus zeer verschillend ervaren onder de Overijsselaars. Overijsselaars geven ook aanzienlijk meer aan vaker geïrriteerd (30%) en gestrest (27%) te zijn dan hun Gelderse burens (respectievelijk 24% en 20%).

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

Sinds de corona-uitbraak in Nederland...

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Niet mee eens ■ Helemaal niet mee eens

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

Wanneer we inzoomen op de achtergrondkenmerken zien we dat de genoemde **(negatieve) psychologische en sociale impact het hoogst is onder jongeren** – hierbij geeft ongeveer vier op de tien aan zich vaker eenzaam, gestrest, geïrriteerd te voelen óf het gevoel te hebben nergens naar uit te kijken. We zien ook dat deze negatieve gevoelens vaker worden gerapporteerd door **praktisch geschoolden** dan theoretisch opgeleiden en **in de stedelijke gebieden**.

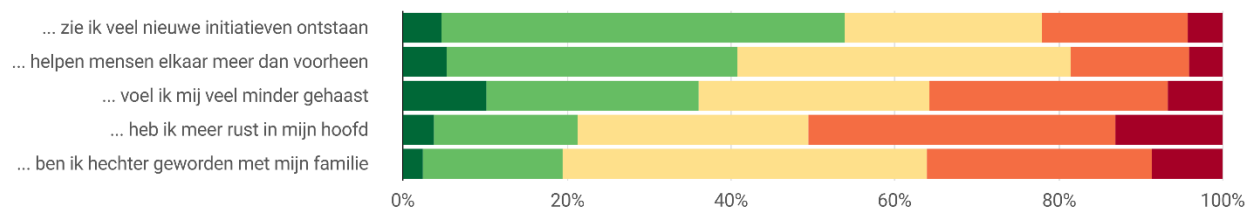
Sinds de corona-uitbraak in Nederland...				
% (helemaal) mee eens	... voel ik mij vaker eenzaam	... ben ik vaker geïrriteerd	... heb ik het gevoel dat ik niets heb om naar uit te kijken	... ben ik vaker gestrest
Geslacht				
Man	23%	33%	25%	22%
Vrouw	26%	27%	27%	33%
Leeftijd				
18-34	40%	43%	37%	40%
35-49	12%	34%	22%	30%
50-64	26%	27%	26%	20%
65+	19%	16%	16%	19%
Opleiding				
Laag-opgeleid	33%	39%	28%	35%
Middel-opgeleid	24%	33%	30%	29%
Hoog-opgeleid	19%	17%	17%	17%
Stedelijkheid				
Stedelijk	31%	37%	34%	31%
Landelijk	18%	23%	17%	24%
Totaal Overijssel	25%	30%	26%	27%

Hoe verschillend Overijsselaars de lock-down ervaren, zien we ook terug in een aantal positieve aspecten ervan. Meer dan de helft van de Overijsselaars geeft aan dat ze **sinds de corona-uitbraak veel nieuwe initiatieven zien ontstaan** (54% tegenover zo'n 48% in Nederland) en 4 op 10 Overijsselaars geeft aan dat **mensen elkaar meer helpen dan voorheen**. Ongeveer evenveel mensen zeggen zich minder gehaast te voelen als zij die zeggen dat ze zich niet minder gehaast voelen. De helft van de Overijsselaars geeft aan **niet minder rust in hun hoofd te hebben sinds de coronacrisis**.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

Sinds de corona-uitbraak in Nederland...

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Niet mee eens ■ Helemaal niet mee eens

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

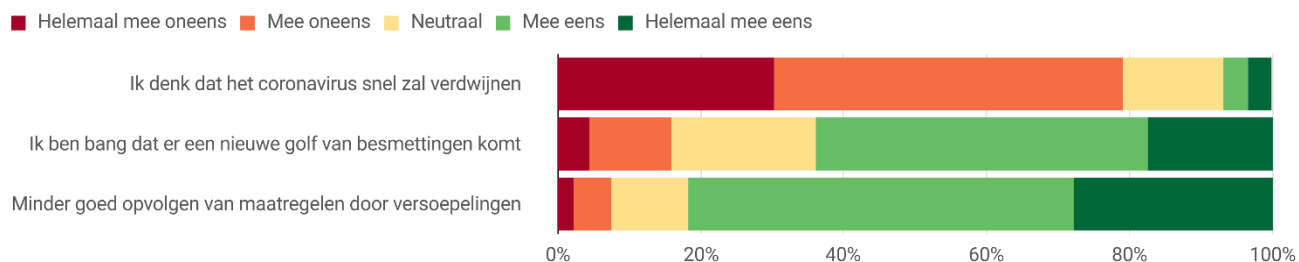
Deze **positieve effecten worden sterker ervaren door mensen in landelijk Overijssel dan door mensen in stedelijk Overijssel**. Zo zegt bijna de helft van de **respondenten uit landelijk Overijssel zich minder gehaast te voelen** ten opzichte van zo'n 25% van de respondenten uit stedelijk Overijssel.

Wat betreft verschillen tussen leeftijden zien we dat zich minder gehaast voelen en meer rust in het hoofd ervaren het sterkst wordt genoemd door Overijsselaars in de leeftijdsgroep 35-49 jaar. **Nieuwe initiatieven** worden vooral opgemerkt door **de jongste leeftijdsgroep (18-34)** en neemt iets af naargelang de leeftijd. Vrouwen voelen zich veel minder gehaast, geven aan dat men elkaar meer helpt en zien meer initiatieven ontstaan. Mannen geven meer aan hechter geworden te zijn met hun familie.

% (helemaal) mee eens	Sinds de corona-uitbraak in Nederland...				
	... zie ik veel nieuwe initiatieven ontstaan	... heb ik meer rust in mijn hoofd	... ben ik hechter geworden met mijn familie	... voel ik mij veel minder gehaast	... helpen mensen elkaar meer dan voorheen
Leeftijd					
18-34	67%	23%	23%	36%	45%
35-49	53%	27%	17%	44%	45%
50-64	54%	18%	19%	32%	30%
65+	41%	16%	20%	33%	44%
Geslacht					
Man	49%	21%	21%	31%	34%
Vrouw	59%	22%	18%	41%	48%
Opleiding					
Laag-opgeleid	39%	23%	16%	30%	30%
Middel-opgeleid	61%	23%	21%	40%	46%
Hoog-opgeleid	55%	17%	19%	35%	41%
Stedelijkheid					
Stedelijk	52%	17%	15%	25%	39%
Landelijk	56%	25%	24%	47%	43%
Totaal Overijssel	54%	21%	20%	36%	41%

Zo'n vier op de vijf Overijsselaars geeft aan te denken dat het **coronavirus niet snel zal verdwijnen**. Dat is iets meer dan in Nederland. Slechts een kleine minderheid (7%) geeft aan dit wél te verwachten. In Nederland denkt bijna 1 op 10 dat. Ook geeft zo'n vier op de vijf Overijsselaars aan te denken dat **door de versoepeling van sommige corona-maatregelen mensen ook andere corona-maatregelen minder goed zullen opvolgen**. Bijna 2 op 3 Overijsselaars verwacht dan ook dat er **een nieuwe golf van besmettingen aankomt**. Daarmee zijn ze daarvoor iets banger dan Gelderlanders twee weken eerder.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

We zien dat de grootste angst voor een nieuwe besmettingsgolf of voor verminderde naleving van de regels door versoepeling het sterkst wordt gerapporteerd door Overijsselaars met een (zeer) slechte gezondheid. Als we kijken naar **opleidingsniveau** zien we een dat onder **praktisch geschoolden** de **minste angst bestaat voor een nieuwe golf van besmettingen**. Zij geven bijna drie keer vaker aan te denken dat het coronavirus zal verdwijnen dan theoretisch geschoolden.

	Ik ben bang dat het deze zomer te druk wordt in Overijssel	Ik ben bang dat er een nieuwe golf van besmettingen komt	Ik denk dat het coronavirus snel zal verdwijnen	Minder goed opvolgen maatregelen
<i>% (helemaal) mee eens</i>				
Leeftijd				
18-34	10%	67%	8%	82%
35-49	31%	75%	4%	81%
50-64	18%	53%	11%	82%
65+	31%	61%	4%	81%
Geslacht				
Mannen	14%	59%	6%	83%
Vrouwen	31%	69%	7%	80%
Opleiding				
Lager-opgeleid	31%	58%	12%	80%
Middel-opgeleid	19%	65%	6%	83%
Hoog-opgeleid	20%	67%	4%	82%
Gezondheid				
Zeer goed	16%	42%	21%	86%
Goed	18%	64%	5%	78%
Gaat wel	37%	76%	6%	92%
(Zeer) Slecht	49%	87%	0%	94%
Totaal Overijssel	22%	64%	7%	82%

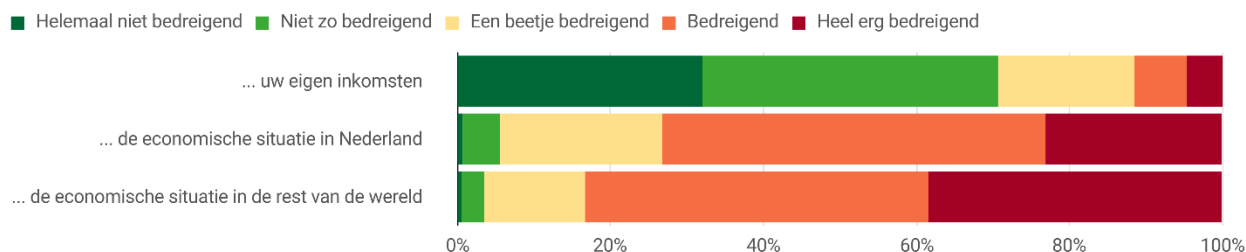
Overijsselaars zijn minder bang (22%) dan hun Gelderse burens (34%) dat hun provincie te druk zal worden deze zomer. Ongeveer de helft van de Overijsselaars is daar niet bang voor.

Impact op de economische situatie

Een groot deel van de Overijsselaars vindt het coronavirus (heel erg) **bedreigend voor de economische situatie in de wereld (83%) en in Nederland (73%)**. Daarentegen geeft 7 op de 10 aan het coronavirus (helemaal) niet bedreigend te vinden voor de eigen inkomsten. Vooral praktisch opgeleiden vinden het coronavirus bedreigend voor de eigen inkomsten (13% tegenover 8% van de theoretisch opgeleiden). Bijna 1 op 10 Overijsselaars geeft aan al door de coronacrisis al inkomen verloren te hebben. Meer dan 6 op 10 is daar niet bang voor, maar zo'n 29% is dat wel.

In hoeverre vindt u het coronavirus (COVID-19) bedreigend voor...

Kieskompas

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

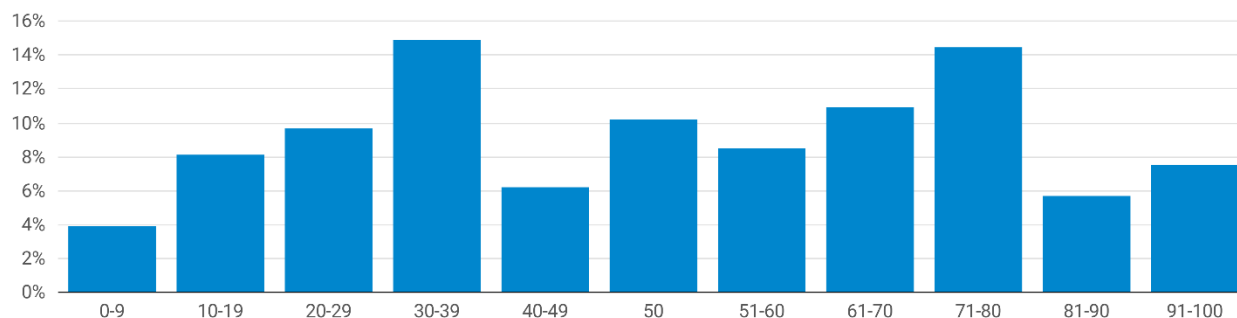
We vroegen Overijsselaars om op een schaal van 0 tot 100 aan te geven wat voor hen zwaarder weegt: het beperken van het aantal besmettingen (0) óf het beperken van het verlies van banen en inkomen (100). Zo'n 10% van de Overijsselaars heeft aangegeven dat het precies even zwaar zou moeten wegen (score=50), **43% vindt het beperken van het aantal besmetting zwaarder wegen (score <50)**, en **iets minder dan de helft het beperken van het verlies van banen en inkomens (score >50)**.

Gemiddeld geven Overijsselaars een score van 51, maar voor zelfstandigen met personeel (77), zelfstandigen zonder personeel (70) en Overijsselaars tussen de 35-44 en 45-54 jaar (beide een score van 54) weegt het beperken verlies van banen en inkomens beduidend zwaarder dan bij andere groepen. Voor Overijsselaars vanaf 65 jaar en ouder (45), maar ook in mindere mate voor studenten (47) weegt het beperken van besmetting juist zwaarder. Ook tussen mannen en vrouwen is een duidelijk verschil waarneembaar (respectievelijk 54 en 49). Tussen verschillende opleidingsniveaus zijn geen grote verschillen op te merken. Nederlanders in het algemeen geven een gemiddelde score van 54, net als Gelderlanders 2 weken geleden.

Als u aan de ene kant moest kiezen tussen het risico op meer besmettingen en aan de andere kant het verlies van banen en inkomen van mensen, wat weegt voor u dan zwaarder?

Kieskompas

0 = Beperken aantal besmettingen | 100 = Beperken verlies banen

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

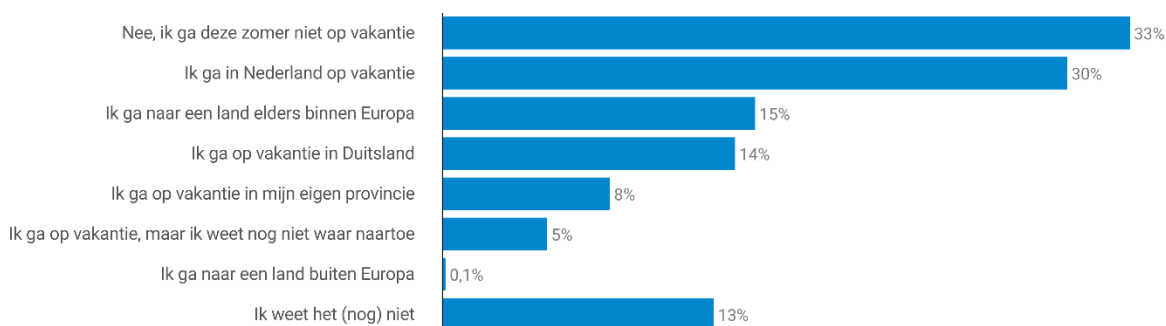
Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

Vakantie

We vroegen Overijsselaars naar hun (vakantie)plannen voor de zomer. Ongeveer **33% van de Overijsselaars is deze zomer niet van plan op vakantie te gaan**. Dat is minder dan in Nederland in het algemeen, waar 37% aangeeft niet op vakantie te gaan, en veel minder dan Gelderlanders 2 weken geleden nog zeiden niet op vakantie te gaan (44%). Een **klein deel (8%) van de Overijsselaars zal in de eigen provincie op vakantie gaan**, 3 op 10 zal in Nederland op vakantie gaan (30%), 14% naar Duitsland (meer dan twee keer meer dan Nederlanders in het algemeen) en 15% naar elders in Europa. Ongeveer een derde van de Overijsselaars die op vakantie gaan zullen één tot twee weken gaan, en ongeveer een derde verwacht een paar dagen tot een week te gaan, en ongeveer een derde is van plan om deze zomer meer dan twee weken op vakantie te gaan.

Hoe had uw vakantie eruitgezien als er geen sprake van corona was? (meerdere antwoorden mogelijk)

Enkel beantwoord door Overijsselaars die andere vakantieplannen hadden gehad zonder corona

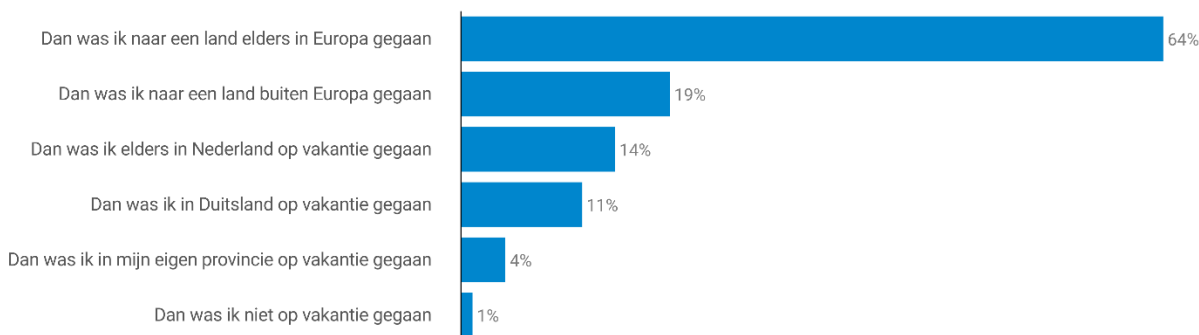
Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juni 2020)

De impact van het coronavirus op de (vakantie)plannen van Overijsselaars is evenwel groot. **Zo zegt meer dan de helft (53%) van de Overijsselaars dat zijn/haar vakantieplannen voor deze zomer door de coronauitbraak gewijzigd zijn**. Voor **4 op 10 Overijsselaars bleven hun plannen evenwel hetzelfde**. Overijsselaars zullen deze zomer een stuk dichterbij huis blijven. Van diegenen die de door de coronauitbraak hun plannen gewijzigd hebben zou een klein deel van de Overijsselaars (14%) – als er geen sprake van corona was - in Nederland op vakantie gegaan zijn (tegenover slechts 7% van de Nederlanders), zo'n één op die tien zou naar Duitsland gegaan zijn, maar **veruit de grootste groep (64%) zou naar een land elders in Europa gegaan zijn**. Daarnaast zou iets minder dan twee op de tien naar een land buiten Europa gegaan zijn gegaan. In Nederland had bijna 3 op 10 anders naar een land buiten Europa gereisd.

Hoe had uw vakantie eruitgezien als er geen sprake van corona was? (meerdere antwoorden mogelijk)

Enkel beantwoord door Overijsselaars die andere vakantieplannen hadden gehad zonder corona

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juni 2020)

Overijsselaars die deze zomer niet van plan zijn om op vakantie te gaan, vroegen wij in hoeverre bepaalde redenen om niet op vakantie te gaan op hen van toepassing zijn. **Zich door het coronavirus te beperkt voelen om activiteiten te ondernemen** is veruit de grootste reden met 28% (tegenover 42% van de Nederlanders), gevolgd door liever buiten het hoogseizoen op vakantie gaan en een te krappe financiële situatie. Eén op vijf Overijsselaars zegt zich zorgen te maken om besmet te raken, en ongeveer 1 op 10 zegt dat hun vakantie is geannuleerd of ze niet naar hun gewenste vakantiestek kunnen.

Ik ga deze zomer niet op vakantie, omdat...

Meerdere antwoorden mogelijk

Kieskompas

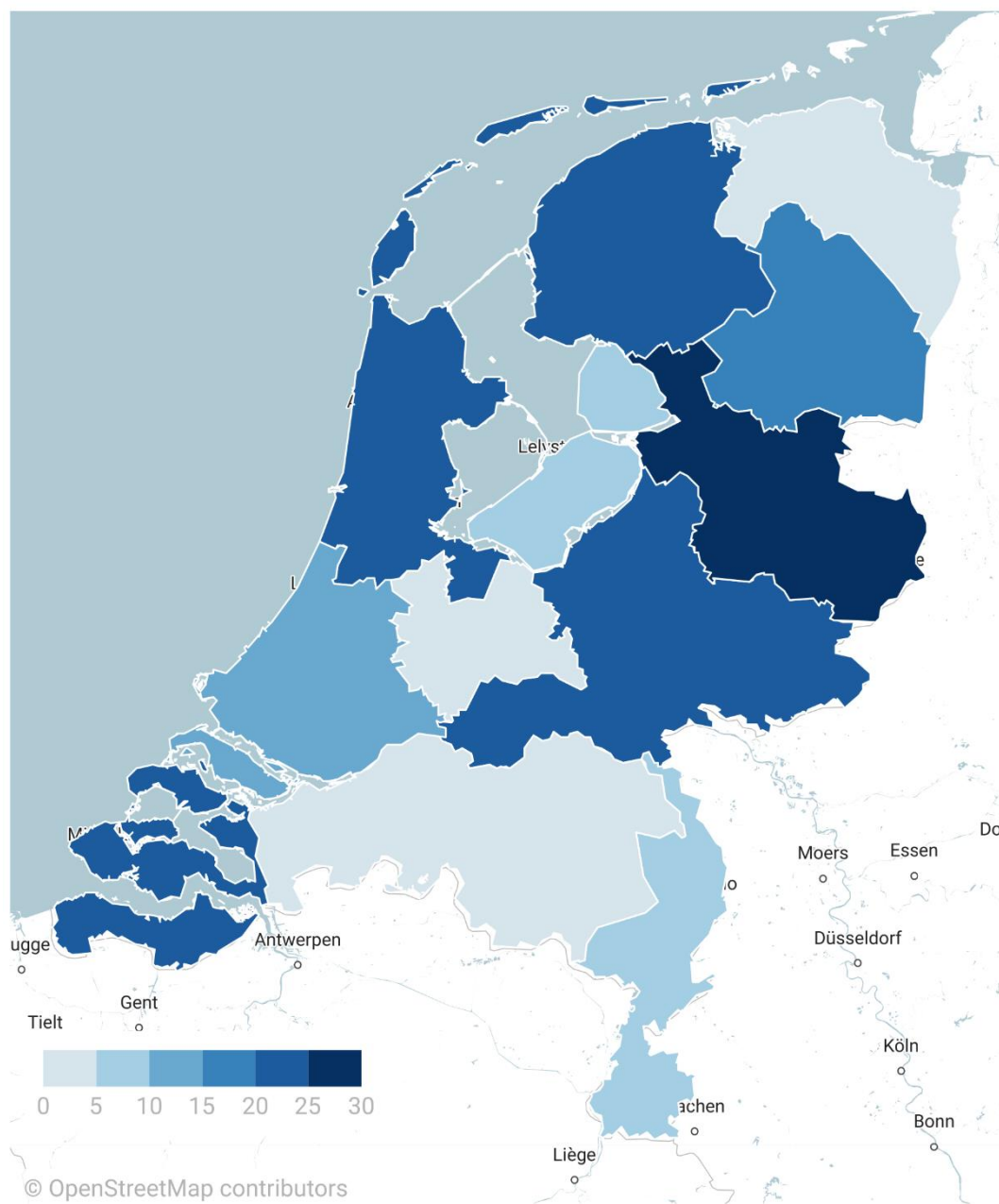
Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Ten slotte vroegen we Overijsselaars die in eigen land op vakantie gaan (of aangaven in de eigen provincie op vakantie te gaan) naar welke provincie ze zouden trekken. Overijssel is daarbij veruit de populairste bestemming. Van de Overijsselaars die in eigen land op vakantie gaan, gaat 28% op vakantie in de eigen provincie, gevolgd door Noord-Holland en Zeeland (elk 23%), en daarna door Friesland en Gelderland (elk 22%). Zeeland, Friesland en Noord-Holland zijn voor Nederlanders in het algemeen het populairst als vakantiebestemming.

U geeft aan in Nederland te blijven. Weet u al naar welke provincie(s) u zal gaan?

% respondenten, inclusief respondenten die aangaven in eigen provincie op vakantie te gaan.

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020) Gemaakt met [Lodot Kieskompas](#)

Van de Overijsselaars die zeggen in Overijssel op vakantie te gaan, zegt bijna de helft naar Salland te trekken. Ongeveer 3 op 10 trekt naar Vechtdal Overijssel. Bij Nederlanders is Twente dan weer veruit het populairst. Meer dan de helft van de Nederlanders die in Overijssel op vakantie gaan deze zomer, doen dat in Twente.

Recreatie, sport en cultuur

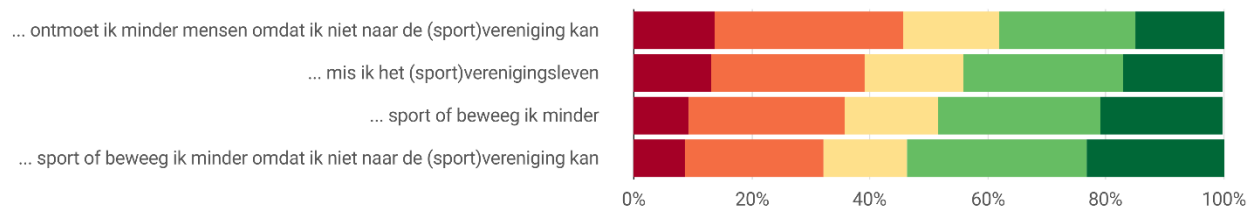
Een meerderheid van de Overijsselaars geeft aan activiteiten en uitjes van voor de corona-uitbraak te missen (52%, tegenover 56% van de Nederlanders). Bijna de helft (46%) van de Overijsselaars zegt **minder mensen te ontmoeten omdat men niet naar de (sport)vereniging kan**; bijna 4 op de 10 geeft aan het **(sport)verenigingsleven te missen** (39%); en iets meer een derde zegt **minder te bewegen of sporten** (36%, tegenover 41% in Nederland).

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

Sinds de corona-uitbraak in Nederland...

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Niet mee eens ■ Helemaal niet mee eens

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

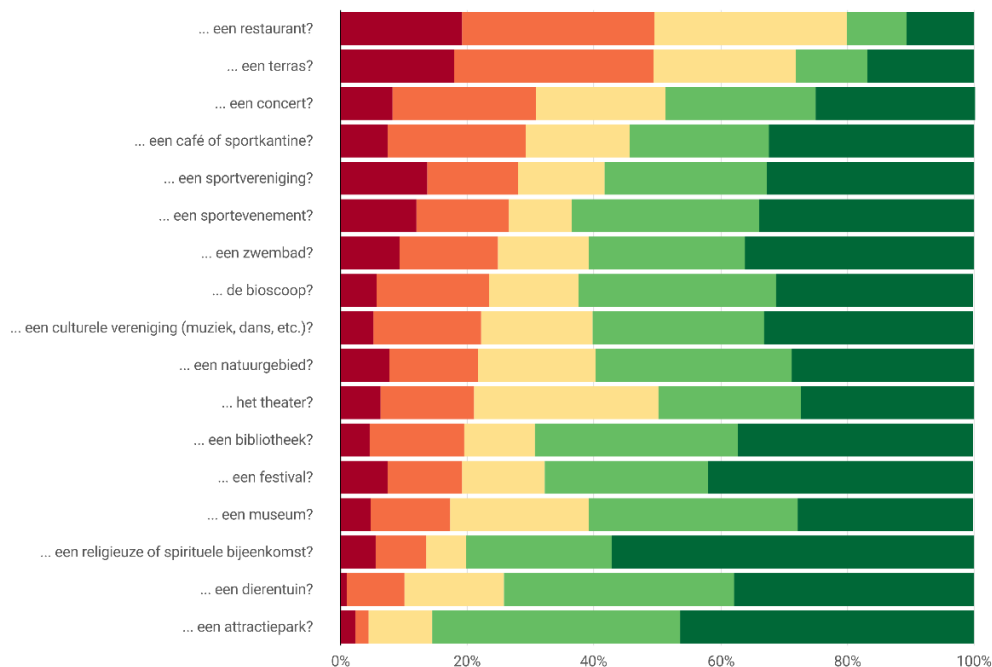
Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

We vroegen de Overijsselaars ook in hoeverre zij het bezoek of deelname aan cultuur-, -sport, of -recreatiemogelijkheden tijdens de corona-uitbraak gemist hadden. We zien dat **bezoek aan een restaurant en terras het meest gemist werd**, gevolgd door een bezoek aan een concert, café of sportkantine, -vereniging of -evenement. Het minst vaak gemist zijn een bezoek of deelname aan een religieuze of spirituele bijeenkomst, een attractiepark, of dierentuin. Het museum, de bioscoop en het theater worden door Overijsselaars minder gemist dan door Nederlanders in het algemeen, maar ook terrasjes en cafés of sportkantines worden door hen minder gemist dan door landgenoten.

In hoeverre miste u tijdens de corona-uitbraak deelname of een bezoek aan...

■ Heel erg gemist ■ Gemist ■ Enigszins gemist ■ Niet gemist ■ Helemaal niet gemist

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

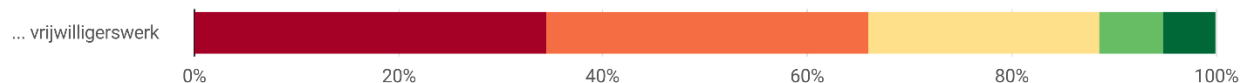
Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2-11 juli 2020)

Daarnaast geeft **twee op de drie Overijsselse vrijwilligers** aan het **vrijwilligerswerk (heel erg) gemist** te hebben **tijdens de corona-uitbraak**. Deze vraag is enkel aan vrijwilligers gesteld.

In hoeverre miste u tijdens de corona-uitbraak deelname of een bezoek aan...

Kieskompas

■ Heel erg gemist ■ Gemist ■ Enigszins gemist ■ Niet gemist ■ Helemaal niet gemist

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

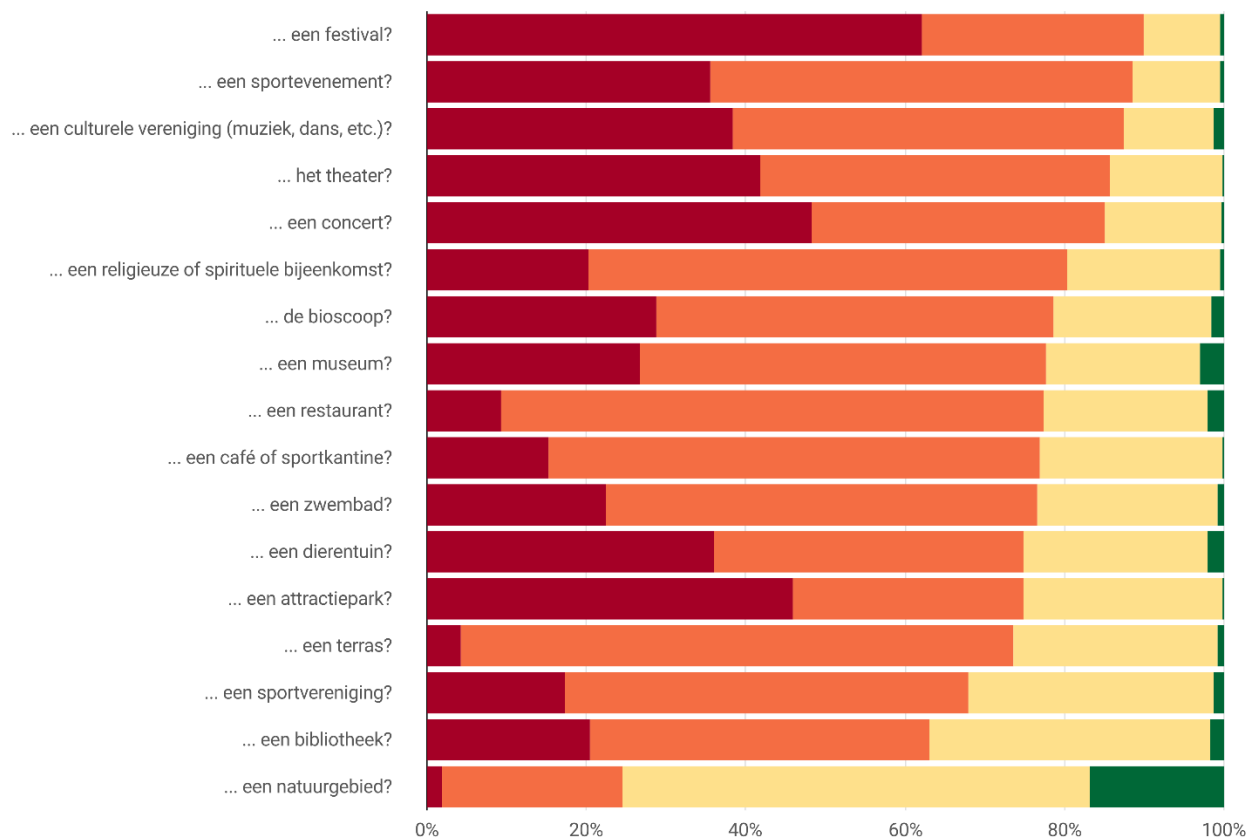
Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Vervolgens hebben we Overijsselaars gevraagd of ze deze zomer verwachten vaker, even vaak, minder vaak of deze zomer helemaal niet naar de verschillende cultuur-, -sport, of -recreatieplekken te gaan. Overijsselaars die aangaven 'al nooit te gaan' zijn uit de analyse gehaald. Overijsselaars verwachten bij alle genoemde activiteiten bijna uitsluitend **minder vaak te gaan dan vorige zomer**, met uitzondering van een **bezoek aan een natuurgebied**. **Festivals, concerten en attractieparken** worden het vaakst genoemd als **plekken waar Overijsselaars deze zomer niet heen zullen gaan**. **Terrassen, restaurants, cafés of sportkantines en religieuze of spirituele bijeenkomsten** zullen het meest minder vaak bezocht worden, hoewel dat in Nederland nog vaker niet zal gebeuren.

In vergelijking met vorige zomer, in welke mate denkt u deze zomer meer of minder vaak te gaan naar...

Kieskompas

■ Ik ga deze zomer niet ■ Minder vaak dan vorige zomer ■ Even vaak als vorige zomer ■ Vaker dan vorige zomer

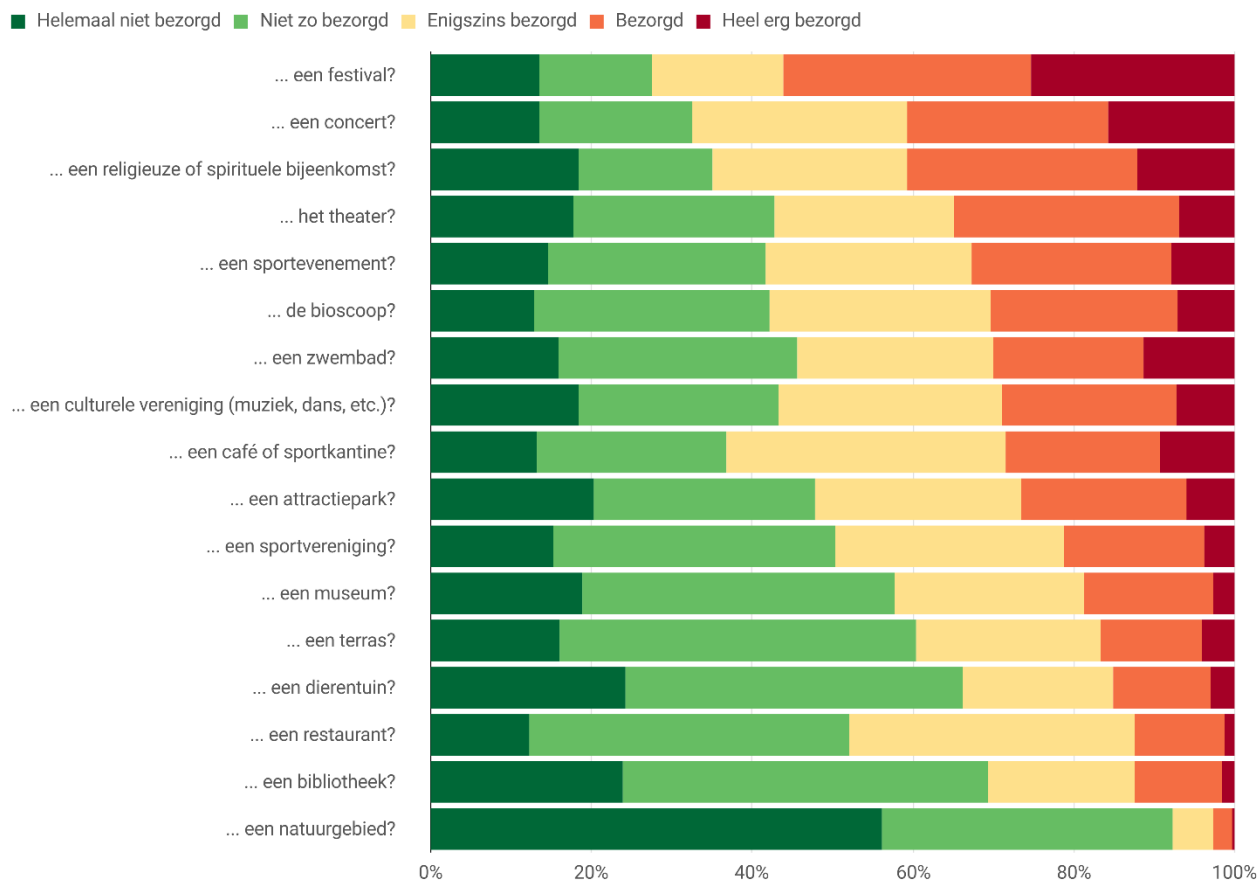

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Vervolgens werd Overijsselaars gevraagd in hoeverre ze bezorgd zouden zijn om bij deelname of bezoek van cultuur-, -sport, of -recreatiemogelijkheden besmet te raken met het coronavirus. In onderstaande grafiek wordt duidelijk dat de angst om met het coronavirus besmet te worden duidelijk aanwezig is, het meest bij deelname of bezoeken van **een festival, concert, religieuze of spirituele bijeenkomst, theater of sportevenement**. Bezoeken aan cafés of restaurants, daar zijn een redelijk groot aantal Overijsselaars enigszins bezorgd om, maar redelijk weinig (heel erg) bezorgd. Het **minste zorgen maken Overijsselaars zich bij het bezoeken van een natuurgebied of bibliotheek**.

In hoeverre zou u bezorgd zijn om deze zomer met het coronavirus besmet te raken bij deelname of een bezoek aan...

Door Kieskompas - Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

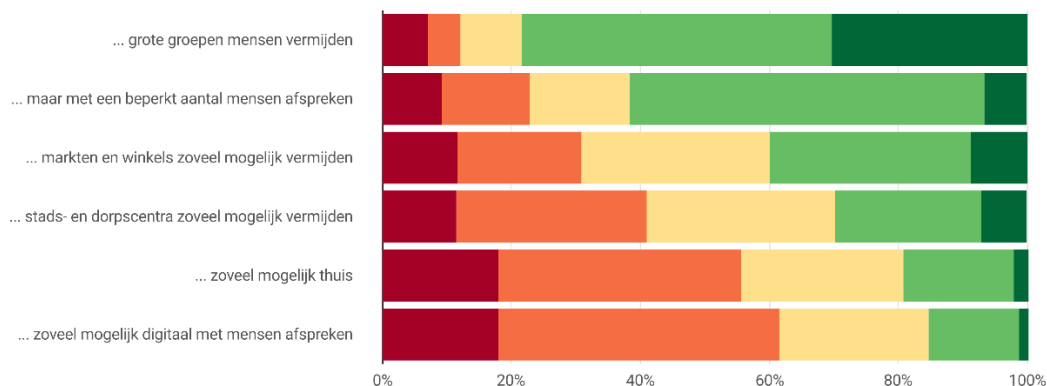
In het algemeen zegt bijna 8 op de 10 Overijsselaars deze zomer **grote groepen mensen te blijven vermijden**. **Zes op de tien Overijsselaars zegt maar met een beperkt aantal mensen af te spreken**. Ongeveer 4 op de 10 zegt markten en winkels zoveel mogelijk te blijven vermijden, waarbij bijna een derde stelt dat niet te doen. **Meer dan de helft van de Overijsselaars zegt deze zomer niet zoveel mogelijk thuis te blijven en niet zoveel mogelijk digitaal met mensen af te spreken**. We zien dat Overijsselaars hierin zich al vrijer voelen dan Gelderlandse twee weken eerder.

Resultaten Overijsselse peiling vrijetijdseconomie: meting 2 – 11 juli 2020

Deze zomer blijf ik uit angst voor besmetting met het coronavirus...

Overijsselse resultaten

■ Helemaal mee oneens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

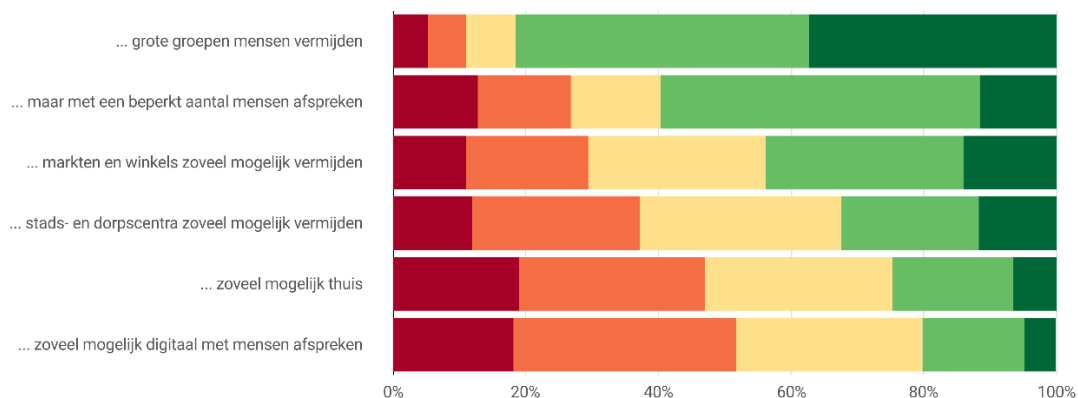
Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Hoewel het patroon erg gelijkaardig is tussen Overijssel en Nederland, zeggen Nederlanders bijvoorbeeld vaker zo veel mogelijk thuis te blijven (25% tegenover 19% van de Overijsselaars) en meer digitaal met mensen af te spreken (20% tegenover 15% in Overijssel).

Deze zomer blijf ik uit angst voor besmetting met het coronavirus...

Nederlandse resultaten

■ Helemaal mee oneens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

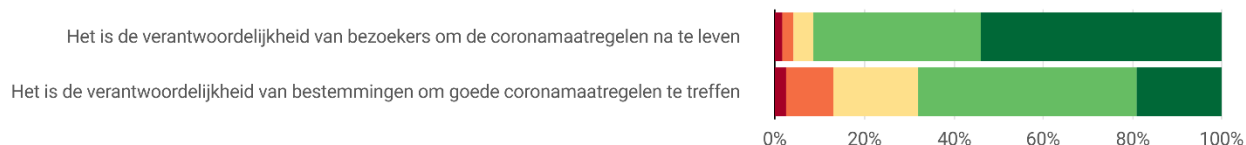
Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Bij wie ligt nu precies de verantwoordelijkheid van de coronamaatregelen? Overijsselaars zeggen: **zowel bezoekers als de bestemmingen dragen verantwoordelijkheid**, hoewel bezoekers volgens meer Overijsselaars de verantwoordelijkheid dragen om de maatregelen na te leven (meer dan 9 op 10 vindt dat). Meer dan twee derde vindt dat die verantwoordelijkheid bij bestemmingen ligt. Nederlanders denken er ongeveer net zo over.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

■ Helemaal mee oneens ■ Mee oneens ■ Neutraal ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Het overgrote deel van de Overijsselaars (87%) zegt het te accepteren als plekken worden afgesloten wanneer deze te druk zijn. Zo'n 2 op 5 zegt deze zomer graag zelf deel te nemen aan culturele activiteiten waarbij de anderhalve meter gewaarborgd blijft en 1 op 5 aan sportevenementen.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

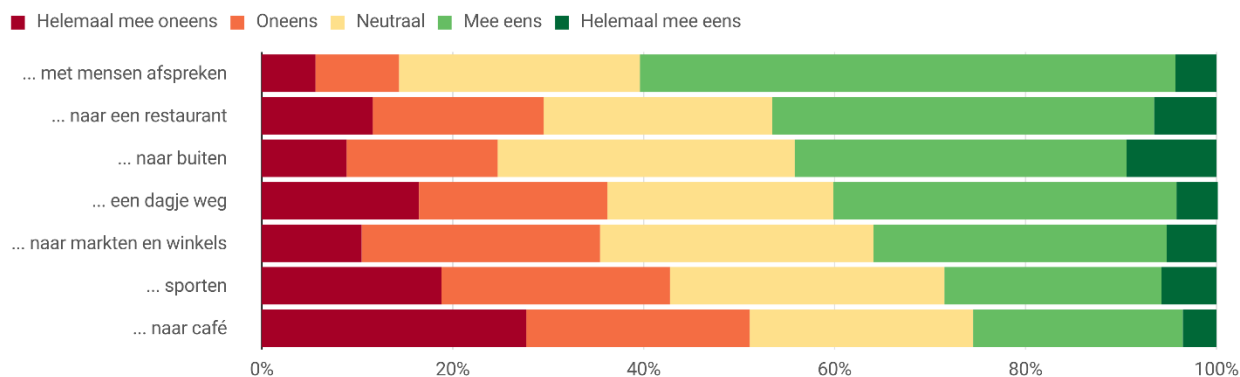

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

We vroegen Overijsselaars in hoeverre hun activiteitenpatroon veranderd is sinds de versoepeling van de coronamaatregelen. Mensen geven voornamelijk aan **weer vaker met mensen af te spreken** (60%). Hoewel mensen ook weer vaker op restaurant gaan (47%), geven ze relatief veel aan **niet vaker naar café te gaan of te gaan sporten**. Nederlanders geven meer dan Overijsselaars aan weer vaker naar buiten te gaan (51% tegenover 44% in Overijssel).

Sinds de versoepelingen van de corona-maatregelen van de afgelopen maand, ga ik weer vaker...

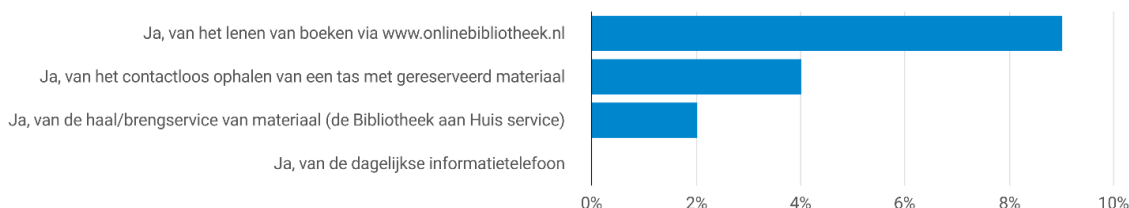
Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

Ongeveer een derde van de Overijsselaars in dit onderzoek geeft aan lid te zijn van de bibliotheek (32%). Aan zij die lid zijn, vroegen we of ze gebruik gemaakt hebben van de speciale voorzieningen van de bibliotheek tijdens de coronacrisis. Dat is slechts in beperkte mate het geval: het lenen van boeken via www.onlinebibliotheek.nl werd get vaakst aangevinkt, door 9% van de bibliotheek-leden.

Heeft u tijdens de sluiting van de bibliotheek gebruik gemaakt van onderstaande dienstverlening?

Enkel gevraagd aan Overijsselse leden van de bibliotheek

Door Kieskompas Gemaakt met LocalFocus

Bron: Onderzoek Kieskompas in Overijssel (2 - 11 juli 2020)

› Input op de maatregelen

We vroegen Overijsselaars welke maatregelen de overheid zou kunnen nemen waardoor mensen zich minder zorgen zouden maken om met het coronavirus besmet te raken. We bespreken de meest voorkomende antwoorden van de 863 Overijsselaars die hun suggesties met ons deelden.

Een terugkerend thema dat vaak wordt aangedragen is het **handhaven van de corona-maatregelen** en in het bijzonder **het handhaven én waarborgen van de anderhalve meter** (bijvoorbeeld in winkels en winkelstraten of (super-)markten)), onder andere door looproutes, belijning, controles of boetes. Ook wordt het **blijven wijzen op het belang van de afstandsmaatregel en de eigen verantwoordelijkheid** benadrukt (*'Blijven benaderen dat afstand houden en thuisblijven bij klachten van belang is'; 'Begrip en medewerking blijven vragen voor het naleven van de regels'*). En er wordt gewezen op het **monitoren van en het ingrijpen bij drukte** (*'Drukke monitoren en hier op interveniëren'*), bijvoorbeeld door strengere controles of het stellen van een **maximumaantal bezoekers** (*'Bij drukte (in steden, bij demonstraties etc.) eerder ingrijpen en beperkende maatregelen treffen zoals een beperkt aantal toelaten'*).

Meer specifiek wordt er mede aandacht gevraagd voor **(verbeterde) ventilatie**, zowel in (openbare) gebouwen (*'meer focus op goede ventilatie in gebouwen (verpleeghuizen/kerken etc.)'*) als in ventilatievoorschriften (*'Goede ventilatie adviseren/ bewerkstelligen'*) en de monitoring hiervan. En een **ruimer gebruik van mondkapjes** worden door een groep Overijsselaars aangedragen als maatregel tegen besmetting (*'mondkapjes verplichten in openbare ruimtes en winkels'*).

Wat betreft evenementen geeft een groep aan er voorstander van te zijn om **grootschalige evenementen niet toe te staan** (*'evenementen met bijeenkomsten van groepen mensen voorlopig nog verbieden of beperken qua aantal.'*). Daarentegen kunnen **kleinschalige evenementen** (*'Maar laat kleinschalige evenementen wel toe, plezier en economie zijn ook belangrijk!'*) of **buitenactiviteiten** (*'activiteiten organiseren in en op grote buitenlocaties'*) worden gestimuleerd. Zo wijzen sommige Overijsselaars op de eigen **creativiteit in het bedenken van oplossingen** (bijv. *'Bestemmingen zelf creatieve oplossingen laten bedenken, bijv. langere openingstijden, meer in de buitenlucht. Overheid helpt door vergunningen eenvoudig te verlenen/niet handhaven (mits coronaproof)'*) zoals bijvoorbeeld het *'aanwijzen [van extra gebieden] in Kampen, Zwolle enz. waar mensen kunnen recreëren met wc's en foodtrucks'*, *'experimenten met terrassen die gaan lijken op georganiseerde festiviteiten'*, óf *'bijvoorbeeld bepaalde evenementen niet één maar meerdere keren te houden, zodat bezoekers verdeeld kunnen komen'*.

Ook wordt er meermaals gewezen op de wens tot **duidelijkheid en eenduidigheid in de communicatie** (*'absolute duidelijkheid verschaffen'; 'Beter en uniform toelichten en communiceren.'*), zodat duidelijk is wat wél en wat niet mag en zodat er minder tegenstrijdigheden ontstaan en er meer consistentie is in de regelgeving (*'Duidelijke regels. Niet meten met twee maten. Beter de regel onderbouwen voor begrip en naleving.'*).

In dit panel zien we ook een **kleine groep Overijsselaars die de maatregelen als onwenselijk ervaren** (*'Overheid mag van mij stoppen met maatregelen. Pure onzin.'*), het **corona-virus niet als een dreiging zien** (*'Maak me absoluut geen zorgen. Meteen stoppen met de 1,5m onzin.'*) en **geen vertrouwen hebben in de (aanpak van de) overheid** hierin (*'Alle coronamaatregelen intrekken, anderhalve meter is 1 grote leugen om mensen te manipuleren'*).